

Sotkamon kunta

kirjaamo@sotkamo.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.3.2023

LAUSUNTO SOTKAMON MAISEMAKALLION ASEMAKAVALUONNOKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Maisemakallion asemakaavaluonnoksesta. Asemakaavoitettava alue sijaitsee Vuokatin voimassa olevan yleiskaavan 2035 alueella, Vuokatinvaaralle nousevan tien itä- ja länsipuolella. Kyseisellä alueella ei ole aikaisempaa asemakaavaa. Alueelle suunnitellaan matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta, johon tulisi 29 tonttia. Alueelle ei ole tulossa pysyvää asutusta eikä palveluja.

Asemakaavaluonnos

Asemakaavaluonnoksen kaavaselostus on laadittu selkeästi ja kattavasti. Kaavaselostuksessa on huomioitu Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat ja tarvittavat maakuntakaavamerkinnot. Näiden lisäksi Kainuun liitto pyytää erityisesti huomioimaan koko maakuntakaava-alueen koskevan liikenneturvallisuuden yleisen suunnittelumääräyksen.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, johon Vuokatin vaarajono ja rantakylät kuuluu, on inventoitu vuosina 2010–2015. Inventoinnin tulos (VAMA 2021) otettiin valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021 maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi. VAMA 2021 korvaa valtioneuvoston 5.1.1995 periaatepäätöksen mukaisen aiemman inventoinnin. Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa todetaan, että maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet perustuvat aiempaan inventointiin. Kainuun liitto tuo esille, että vireillä olevan tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä päivitetään valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet valtioneuvoston vuoden 2021 päätöksen mukaiseksi (Maakuntahallitus 28.11.2022, § 199). Asemakaava-alue sijaitsee VAMA 2021 alueiden ulkopuolella.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa asemakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Handwritten signature of Sanna Schroderus in blue ink.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Handwritten signature of Sanna Nikola-Määttä in blue ink.

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Paltamon kunta
paltamon.kunta@paltamo.fi
Kunnanhallitus
Salmelankuja 1
88300 Paltamo

Viite: Lausuntopyyntö 16.3.2023

LAUSUNTO PALTAMON METELINNIEMEN VAIHEASEMAKAAVAEHDOTUKSESTA

Paltamon kunta pyytää Kainuun liitolta lausuntoa Metelinniemen vaiheasemakaavaehdotuksesta. Vaiheittaisella asemakaavan muutoksella tutkitaan, voidaanko loma-asumiseen ja matkailua palvelevien korttelialueiden kaavamerkintää muuttaa niin, että alueella on mahdollista myös vakituinen asuminen (korttelit 278 ja 279). Kaikki muut kaavamerkinnät ja -määräykset pysyvät ennallaan. Vaiheasemakaavaluonnos oli nähtävillä 1.7.-14.8.2020, josta Kainuun liitto on antanut lausunnon 11.8.2020. Luonnoksen nähtävillä olon jälkeen on tullut toive pysyvän asumisen mahdollistamisesta myös kortteleihin 276 ja 277.

Lausunto vaiheasemakaavaehdotuksesta

Asemakaavaehdotus on laadittu selkeästi ja siinä on huomioitu Kainuun liiton luonnoksesta antama lausunto. Kaavaselostuksessa on huomioitu voimassa olevat maakuntakaavat ja kaavamerkinnät pääasiassa riittävästi. Kainuun liitto toteaa, että kaavaselostuksessa olisi hyvä mainita maakuntakaavamerkintöjen osalta myös Energiahuollon alue (en) ja vireillä oleva Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa vaiheasemakaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Kainuun ELY-keskus

kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi

Viite: KAIELY/226/2022, lausuntopyyntö 3.3.2023

LAUSUNTO NUOJUANKANGAS-SEITENOIKEA 400+ 110 KV VOIMAJOHTOHANKKEEN YVA-OHJELMASTA

Kainuun ELY-keskus pyytää Kainuun liiton lausuntoa Fingridin Nuojuankangas-Seitenoikea 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). Uusi voimajohto sijoittuu Vaalan Nuojuankankaalta Seitenoikealle Hyrynsalmen ja Ristijärven rajalle ja voimajohtoyhteydellä turvataan kantaverkon käyttövarmuus. YVA-ohjelmassa tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa:

VE1: Pohjoinen vaihtoehto. Uusi voimajohto sijoittuu Lamminahontien pohjoispuolelle kiertäen Ketolan ja Koskelan kautta Lassinkankaalle uudessa maastokäytävässä, jossa johtoalueen leveys on noin 62 metriä. Lassinaholta Soidinahoön voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon pohjoispuolelle, jolloin johtoalue levenee noin 41 metriä.

VE2: Eteläinen vaihtoehto. Voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon eteläpuolelle, jolloin johtoalue levenee noin 38-40 metriä.

Joutensuoltan Likoniittyyn uusi voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle ja johtoalue levenee noin 38 metriä. Joutensuon Natura-alueen sekä Tolosenjoen rakennetun kulttuuriympäristön kiertämiseksi on lisäksi suunniteltu uuteen maastokäytävään sijoittuvat reittivaihtoehdot, joissa johtoalueen leveys on noin 62 metriä. Likoniitystä Seitenoikeaan uusi voimajohto sijoittuu nykyisten 220 kilovoltin ja 110 kilovoltin voimajohdon pohjoispuolelle ja maastokäytävä levenee noin 38 metriä.

Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2026-2028 ja hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2028-2030.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Kainuun maakunnan näkökulmasta on tärkeää, että alueella kehitetään ja vahvistetaan kantaverkkoa. Maakuntaan on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita, joita uusi voimajohtoyhteys palvelee. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu kattavasti ja selkeästi ja siinä on kuvattu uuden voimajohtoyhteyden läheisyyteen suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet. YVA-

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

ohjelman mukaan uusi voimajohto kulkee Joutensuon (FI200306, SAC) Natura 2000 alueen läpi, ja YVA-menettelyssä tullaan laatimaan Natura-arviointi. YVA-ohjelmassa on esitetty Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat ja niiden merkintöjä sekä on huomioitu vireillä oleva Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva kaavaluonnos oli julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Maakuntakaavaluonnoksessa on osoitettu lausunnoilla oleva Nuojunkangas-Seitenoikea voimajohtohanke ohjeellinen pääsähköjohtomerkintä 400 kV + 110 kV -merkinnällä.

Kainuun liitto pyytää täydentämään hankkeen YVA-selostukseen seuraavat Kainuun maakuntakaavojen ja maakuntakaavamerkintöjen koskevat asiat ja huomioimaan ne hankkeen jatkosuunnittelussa:

- Voimassa olevien maakuntakaavojen koko maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset.
- Suunnitteilla oleva voimajohtohanke kulkee pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M), jota koskee suunnittelumääräys.
- Natura 2000 -verkoston alueita koskeva maakuntakaavamerkintä ja suunnittelumääräys.
- Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset, Seitenoikea, on osoitettu vaihemaakuntakaavassa 2030 valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue -merkinnällä. Merkintää koskee suunnittelumääräys.
- Maakuntakaavassa osoitettu kantatie kt risteää hankealueen.
- Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tarkistamisen yhteydessä käsitellään tuulivoima-alueiden, voimajohdon ja pohjavesialueiden lisäksi myös valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Maakuntahallitus 28.11.2022).

Kainuun liitto pyytää huomioimaan ympäristövaikutusten arvioinnin osalta erityisesti seuraavat asiat:

- Yhteiskäyttöpylväiden käytön mahdollisuus
- Voimajohtohankkeen vaikutukset maisemaan, asutukseen, ekologiin yhteyksiin, linnustoon ja muuhun maankäyttöön.
- Voimajohtohankkeen ja muun maankäytön (mm. suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet) yhteisvaikutukset maisemaan, asutukseen, ekologiin yhteyksiin ja linnustoon.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

Kainuun ELY-keskus
kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
PL 115, 87101
Kajaani

Viite: Lausuntopyyntöne 21.3.2023, KAIELY/458/2022

LAUSUNTO SOTKAMO SILVER OY:N RIKASTUSHIEKKA-ALLASALUEEN LAAJENTAMISEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kainuun elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Sotkamo Silver Oy, rikastushiekka-allasalueen laajentaminen – ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Hankkeessa selvitetään rikastushiekka-alueen laajentamisen sekä malmituotannon ja rikastamon kapasiteetin kasvattamisen vaikutuksia. Tavoitteena on arvioida nykytilaan verrattuna korkeamman malmituotantomäärän ja vuoteen 2035 ulottuvan toiminta-ajan vaikutuksia. Hankevaihtoehtoissa tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sijaintia rikastushiekka-altaan laajennusosalle. YVA-ohjelmassa esitetään myös vesistövaikutusten arviointia.

Sotkamo Silver Oy:n kaivos on ollut toiminnassa vuodesta 2019 lähtien, minkä aikana malmia on louhittu yhteensä noin 2,1 miljoonaa tonnia. Louhinta on tapahtunut pääosin maanalaisesta kaivoksesta. Kaivoksen päätuotteita ovat hopeaa ja kultaa sisältävä lyijyrikaste sekä hopeaa sisältävä sinkkirikaste. Lisäksi tuotteena saadaan pyriittirikastetta. Tärkein metalli on rikasteiden sisältämä hopea.

Toimintaa ohjaavat Pohjois-Suomen aluehallintoviraston (PSAVI) vuosina 2013 ja 2020 myöntämät ympäristö- ja vesitalousluvut ja niihin myöhemmin tehdyt muutokset. Toiminnan laajentamiselle vuonna 2020 annettuun lupapäätökseen on haettu muutoksia, mutta laajentamistyöt on voitu käynnistää aloittamisluvan nojalla.

Vaihtoehdot:

- **VE0:** Kaivoksen toiminta jatkuu voimassa olevan luvan mukaisesti 600 000 t/v malmituotantokapasiteetilla vuoden 2025 loppuun asti. Malmituotannon nostoa ei toteuteta eikä tuotantoaikaa jatketa. Rikastushiekka-altaan laajennusta ei toteuteta. Nykyistä rikastushiekka-allasta korotetaan tasoon +234 m mpy toiminnan aikana. Vedet johdetaan nykyisen luvan mukaisesti Koivupuroon.
- **VE1:** Malmituotanto nostetaan maksimissaan 800 000 t:iin/v ja tuotantoaikaa jatketaan vuoteen 2035 asti. Maanalaista kaivosta syvennetään 1 km maanpinnan tason alapuolelle. Pyriittiallasta korotetaan

ja laajennetaan. Rikastushiekka-altaan laajennus toteutetaan Hanhipetäikön **pohjoispuolelle**. Vedet johdetaan nykyisen luvan mukaisesti Koivupuroon tai vaihtoehtoisesti jaetusti Koivupuroon ja Taivaljärven kautta Tipasjärven Olkilahteen.

- **VE2:** Malmituotanto nostetaan maksimissaan 800 000 t:iin/v ja tuotantoaikaa jatketaan vuoteen 2035 asti. Maanalaista kaivosta syvennetään 1 km maanpinnan tason alapuolelle. Rikastushiekka-altaan laajennus toteutetaan Hanhipetäikön **eteläpuolelle**. Pyriittiallasta korotetaan ja laajennetaan. Vedet johdetaan nykyisen luvan mukaisesti Koivupuroon tai vaihtoehtoisesti jaetusti Koivupuroon ja Taivaljärven kautta Tipasjärven Olkilahteen. YVA-menettelyssä tarkastellaan myös rikastushiekan sijoittamista maanalaisen kaivoksen täyttöihin. Rikastushiekkaa on suunniteltu sijoitettavan täyttöihin joko sellaisenaan tai kiviainekseen yhdistettynä.

YVA-menettelyssä tarkastellaan edellä esitettyjen päävaihtoehtojen lisäksi rikastushiekan sijoittamista maanalaisen kaivoksen täyttöihin. Rikastushiekkaa on suunniteltu täyttöihin joko sellaisenaan tai kiviainekseen yhdistettynä.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Kaivannaisala ja kemianteollisuus on yksi Kainuun maakuntavaltuustossa 22.12.2021 hyväksytyn Kainuu-ohjelman elinkeinojen kärkialakokonaisuuksista. Kaivannaisalan ja kemianteollisuuden yhtenä kehittämistavoitteena on, että kaivannaisala kasvaa ja syntyy uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Kainuun liitto toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu asiantuntevasti ja selkeästi. Ohjelmassa on huomioitu Kainuu-ohjelma kaivannaisteollisuuden osalta.

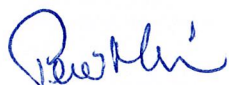
Kainuun liitto pyytää täydentämään hankkeen YVA-ohjelmaan seuraavat Kainuun maakuntakaavojen ja maakuntakaavamerkintöjen koskevat asiat ja huomioimaan ne hankkeen jatkosuunnittelussa:

- Hankealue sijaitsee Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetulla kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alueella EK (aluevarausmerkintä), jota koskee suunnittelumääräys.
- Voimassa olevien maakuntakaavojen koko maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset.
- Turvetuotantoalue (EOt) on osoitettu Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 Kainuun maakuntakaavan 2020 sijaan.
- Hankealueen ympäristössä on osoitettu Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osa-aluemerkinnällä Ira Hiidenportin matkailun kannalta merkittävä luonnonrauha-alue, jotka koskee suunnittelumääräys.
- Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tarkistamisen yhteydessä käsitellään tuulivoima-alueiden, voimajohdon ja pohjavesialueiden lisäksi

myös valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Maakuntahallitus 28.11.2022).

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kainuun liitto

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

Teppo Törmä
suunnittelija